

РЕЖИМ

рибальства в басейні Азовського моря у 2014 році

1. Цей Режим розроблено відповідно до [Закону України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів»](#).

2. Промисел у басейні Азовського моря здійснюється відповідно до [Тимчасових правил промислового рибальства в басейні Азовського моря](#), затверджених наказом Державного комітету рибного господарства України від 31 грудня 1999 року № 172, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 25 січня 2000 року за № 43/4264 (далі - Правила рибальства), [Режиму спеціального використання водних живих ресурсів на акваторії гідрологічного заказника «Молочний лиман»](#), затвердженого наказом Мінекобезпеки України від 30 травня 1997 року № 82, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 24 вересня 1997 року за № 432/2236, а також цього Режиму.

3. У цьому Режимі терміни вживаються у таких значеннях:

задухові (передзадухові) ситуації - періоди підвищеної смертності водних біоресурсів, спричинені змінами гідрохімічних показників у водному об'єкті рибогосподарського значення;

каравка - різновид ставного невода, який складається із сіткової пастки, що виступає над поверхнею води на висоту не більше трьох метрів, має постійно закріплені стінки і одне спрямовуюче крило;

кільцевий невід - відціджувальне знаряддя лову, що є сітковим полотнищем піддонностворювальної конструкції, зверху та знизу прикріплене до канатів (підбирачів), при цьому верхній підбирач обладнано поплавцями, а нижній - стяжними кільцями; вилов риби здійснюється за рахунок стягування нижнього підбирача стяжним тросом, що проходить через кільця, а також за рахунок піддонностворювальної конструкції;

кошільний невід - відціджувальне знаряддя лову, що є сітковим полотнищем без піддонностворювальної конструкції, зверху та знизу прикріплене до канатів (підбирачів), при цьому верхній підбирач обладнано поплавцями, а нижній - стяжними кільцями; вилов риби здійснюється за рахунок стягування нижнього підбирача стяжним тросом, що проходить через кільця;

молодь - узагальнена вікова і розмірна категорія, застосовувана до особин, що не досягли мінімального промислового розміру або статевої зрілості; непромислова риба;

прилов - будь-який з представлених в улові видів, за винятком основного, а також молодь регульованих видів або таких, що охороняються;

улов - сукупність добутих водних біоресурсів у кількісному, ваговому та видовому вимірах.

4. Промислове рибальство в межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду здійснюється відповідно до [Закону України «Про природно-заповідний фонд України»](#) та положень про них.

5. Користувачі, судна яких задіяні на промислі, або безпосередньо капітани рибпромислових та пошукових суден у період промислу азовської хамси, тільки та піленгаса кошільними та кільцевими неводами, бичків - механізованими драгами щодоби у встановлений штабом путини час повинні передавати оперативну інформацію про:

улов;

райони лову;

прилов особин непромислового розміру (молоді);

прилов осетрових та судака.

6. Написи, що наносяться на риболовні судна, повинні відповідати національному стандарту України.

7. Органи рибоохорони можуть за обґрунтуванням з науковими установами переносити (не більше ніж на 15 діб) дати початку та закінчення промислу.

Оперативне регулювання промислу суднами азовської хамси, тільки, піленгаса та бичків (початок та закриття промислу, розширення та закриття окремих районів, закриття промислу відповідно до Правил рибальства) здійснюється робочою групою з охорони і контролю вилучення водних біологічних ресурсів Українсько-російської комісії з питань рибальства в Азовському морі (далі - Робоча група). Терміни лову, установлені Правилами рибальства та цим Режимом, включають першу та останню дати вказаних періодів промислу.

8. Азовське басейнове управління охорони, використання і відтворення водних біоресурсів та регулювання рибальства (далі - Азоврибоохорона) здійснює збір статистичних даних про фактичні улови водних біоресурсів користувачами в басейні Азовського моря, а про улови азовської хамси та оселедця чорноморсько-азовського прохідного - в Азовському і Чорному морях та до 10 числа місяця, що настає за звітним, подає звіти за встановленими формами про вилов до Державної Азовської морської екологічної інспекції та Державної Азово-Чорноморської екологічної інспекції.

Промисел азовської хамси, тюльки та камбали-калкана азовської здійснюється в рахунок загальнобасейнового обсягу вилучення (ліміту) без розподілу на національні квоти між Україною та Російською Федерацією.

Обмін інформацією про обсяг вилучення кожного виду проводиться Робочою групою в період промислу станом на 01 і 15 числа кожного місяця. При освоєнні 80 % обсягу вилучення (ліміту) кожного виду обмін інформацією проводиться щодня, а при освоєнні 95 % промисел припиняється. Використання залишку обсягу вилучення (ліміту) визначається Робочою групою.

9. Промисловий вилов осетрових видів риб у басейні Азовського моря забороняється. Особини осетрових та інших видів, занесених до Червоної книги України, які приловлюються під час промислу, як дорослі, так і молодь, негайно випускаються в море незалежно від їх стану (живі або мертві).

10. Заготівля плідників осетрових видів риб здійснюється з 01 вересня до 30 листопада з використанням 25 частикових ставних неводів відповідно до дозволів на право займатися розведенням у напіввільних умовах чи в неволі видів тварин, занесених до Червоної книги України. Прилов судака та частикових риб при здійсненні осінньої заготівлі осетрових обліковується в рахунок промислових квот користувачів, які здійснюють заготівлю.

11. Допустимі показники прилову та дії користувачів у випадках їх перевищення:

1) максимально допустимий прилов осетрових на промислі:

тюльки та хамси кошільними неводами - 1 екземпляр на 5 т улову;

піленгаса кошільними та кільцевими неводами - 1 екземпляр на 5 т улову;

бичків драгами - 1 екземпляр на 1 т улову;

крупновічковими ставними неводами - 4 екземпляри на 1 т улову;

дрібних масових риб ставними неводами - 1 екземпляр на 1 т улову;

калкана сітками - 1 екземпляр на 100 кг улову;

піленгаса сітками в Керченській протоці та в Утлюцькому лимані - 1 екземпляр на 1 т улову;

2) прилов водних біоресурсів при промислі інших видів риб будь-якими знаряддями лову не повинен перевищувати 50 % від маси всього улову за промислове зусилля. Ця норма не поширюється на прилови атерини та перкарини.

У разі перевищення допустимого прилову водних біоресурсів вони повинні із найменшими пошкодженнями незалежно від їх стану випускатися в природне місце існування і користувач зобов'язаний:

змінити позицію лову (траса наступного тралення або позиція наступного закидання, постановки знарядь лову повинна бути не ближче ніж 5 морських миль від будь-якої точки попереднього тралення, закидання або постановки);

якщо після зміни позиції перевищується допустимий прилов водних біоресурсів, припинити вилов (вилов) водних біоресурсів у цьому районі і зняти знаряддя лову або привести їх у неробочий стан; поновлення вилучення (вилову) водних біоресурсів на цьому місці можливе лише на підставі дозволу органу, що видав дозвіл на вилучення (вилов) водних біоресурсів; відобразити свої дії в суднових документах і промисловому журналі;

3) виловлена засобами лову риба, у тому числі судак, у разі невідповідності її установленим нормам по прилову особин непромислового розміру має бути випущена у водойму.

На промислі тюльки та хамси кошільними неводами, піленгаса кошільними та кільцевими неводами, бичків драгами у разі підвищеного прилову осетрових відповідальні за лов повинні повідомити про це Робочу групу протягом доби.

При першому виявленні прилову осетрових вище встановлених норм на всіх видах промислу органи рибоохорони на підставі результатів перевірок, здійснених протягом трьох діб, приймають рішення щодо припинення промислу. Строки відновлення промислу визначаються за результатами робіт контрольних знарядь лову, кількість яких встановлюється органами рибоохорони.

12. Допускається промисел:

1) оселедця у Керченській протоці:

одностінними сітками у кількості 1000 одиниць та ставними неводами - з 01 січня до 31 травня і з 01 жовтня до 31 грудня;

закидними неводами у кількості 2 одиниць - з 01 січня до 31 березня і з 01 жовтня до 31 грудня.

Промисловий розмір оселедця - 15 см. Допустимий прилов його молоді відповідно до встановлених Правилами рибальства норм для цінних видів риб становить 8 %. Розмір вічка у знаряддях для лову оселедця повинен бути не менше: а = 20, 22 та 24 мм відповідно в котлі, дворі та крилах ставних неводів; а = 20, 24 та 30 мм відповідно у матні, приводах та крилах закидних неводів; а = 26 мм - у сітках.

Розподіл вказаної кількості сіток та закидних неводів між користувачами здійснює Азоврибоохорона за їх письмовими заявами (строк подання заяв - не пізніше ніж за 15 діб до початку промислу);

2) хамси:

кошільними неводами в Керченській протоці та в передпротоковій частині Азовського моря від меридіана 37 сх. д. до мису Зюк на шість миль у глиб моря - з 01 жовтня до 20 грудня;

ставними неводами (розміром вічка не більше 7 мм) у прибережній зоні від с. Нововідрядне до мису Хроні - з 20 вересня до 20 грудня та в Керченській протоці - з 01 жовтня до 20 грудня;

тралами (розміром по верхній підборі до 38 м) з кроком вічка в кутці $a = 6,5$ мм у строки і в районах, передбачених Правилами рибальства для промислу цього об'єкта кошільними неводами. Загальна кількість тралів - 6 одиниць. Розподіл вказаної кількості тралів між користувачами здійснює Азоврибоохорона за їх письмовими заявами (строк подання заяв - не пізніше ніж за 15 діб до початку промислу);

3) бичків:

механізованими драгами в Азовському морі вздовж українського узбережжя від краю Бердянської коси до маяка острова Бірючий на відстані від берега до 30 миль на акваторії, обмеженій на заході лінією «мис Зюк - маяк острова Бірючий», на сході - лінією «край Бердянської коси - буй Єленінської банки ($46^{\circ}35,7'$ пн. ш., $37^{\circ}24,3'$ сх. д.) - буй Железинської банки ($46^{\circ}13,5'$ пн. ш., $37^{\circ}25'$ сх. д.)» та в Білосарайській затоці - з 01 березня до 30 квітня (промисел у весняний період) та з 15 серпня до 30 листопада (промисел у літньо-осінній період). У період з 01 березня до 30 квітня промисел здійснюється 7 механізованими драгами (строк подання заявок - до 15 лютого), у період з 15 серпня до 30 листопада - 36 механізованими драгами (строк подання заявок - до 15 липня). Розподіл вказаної кількості драг між користувачами здійснює комісія Держрибгентства України за письмовими заявами користувачів водних біоресурсів.

Весняний (до 30 квітня) промисел бичків механізованими драгами здійснюється до освоєння 25 % загального ліміту бичків, передбаченого для цього виду промислу в Україні. Вимоги до знарядь лову, норми прилову аналогічні встановленим для промислу бичків механізованими драгами у літньо-осінній період;

ручними драгами або закидними неводами (волоками) загальною кількістю 100 од., каравками (15 од.), ятерами (250 од.) і підйомними пастками (1200 од.) у Керченській протоці, у Таганрозькій затоці і вздовж українського узбережжя Азовського моря від Керченської протоки до краю Білосарайської коси - з 15 серпня до 30 листопада;

ятерами (250 од.), підйомними пастками (1200 од.), каравками (15 од.) у Таганрозькій затоці і вздовж українського узбережжя Азовського моря від Керченської протоки до краю Білосарайської коси - з 01 березня до 30 квітня;

лов бичків ручними драгами, волоками та ятерами здійснюється з берега або із плавзасобів, на яких відсутні промислові лебідки;

мінімальний розмір бичка, допустимого до вилову (промисловий розмір), - 10 см;

мінімально допустимий розмір вічка:

у бичкових драгах і волоках у матні та приводах $a = 18$ мм, у крилах - $a = 20$ мм;

у ставних неводах, каравках, ятерах, підйомних пастках для лову бичків у котлі, бочці, дворі, крилах $a = 18$ мм.

Розподіл вказаної кількості ятерів, підйомних пасток, каравок, ручних драг або закидних неводів (волоків) між користувачами здійснює Азоврибоохорона за їх письмовими заявами (строк подання заяв - не пізніше ніж за 15 діб до початку промислу).

Висота крила бичкової драги біля клячів повинна бути не більше 1,4 метра.

Довжина драги вимірюється по верхній підборі і не повинна перевищувати 45 метрів. Матня має бути посаджена на нерозтяжні пожиліни. На 1 метр пожиліни повинно припадати не менше 31 вічка;

4) піленгаса:

кошільними неводами (20 од.) у районах та в терміни, передбачені для його промислу кільцевими неводами, при цьому розмір вічка та дозволені прилови молоді в кошільних неводах є аналогічними встановленим для кільцевих неводів. Термін промислу піленгаса кошільними та кільцевими неводами - з 01 січня до 30 квітня та з 01 жовтня до 31 грудня. Розподіл вказаної кількості кошільних неводів між користувачами здійснює Азоврибоохорона за їх письмовими заявами (строк подання заяв - не пізніше ніж за 15 діб до початку промислу);

закидними (30 од.) та ставними неводами, включаючи каравки (50 од.), підйомними заводами (10 од.) і ятерами (350 од.) в Азовському морі, протоці Тонкій, лиманах, за винятком Молочного, Утлюцького, - з 15 лютого до 31 травня та з 01 вересня до 31 грудня;

ставними неводами, включаючи каравки (10 од.), та ятерами (30 од.) у Таганрозькій затоці - з 01 березня до 15 травня.

Розподіл вказаної кількості закидних неводів, ставних неводів (включаючи каравки), підйомних заводів та ятерів між користувачами здійснює Азоврибоохорона за їх письмовими заявами (строк подання заяв - не пізніше ніж за 15 діб до початку промислу);

тралами розміром по верхній підборі до 38 метрів з кроком вічка в кутці $a = 30$ мм у строки і в районах, передбачених Правилами рибальства для промислу цього об'єкта кошільними неводами. Загальна кількість тралів - 1 одиниця. Розподіл вказаної кількості тралів між користувачами здійснює Азоврибоохорона за їх письмовими заявами (строк подання заяв - не пізніше ніж за 15 діб до початку промислу);

лов піленгаса волоками, закидними неводами та ятерами здійснюється з берега або із плавзасобів, на яких відсутні промислові лебідки;

кількість сіток на промислі піленгаса в Керченській протоці та в Утлюцькому лимані обмежується. У Керченській протоці допускається використання 250 сіток, в Утлюцькому лимані - 250 сіток.

Розподіл сіток між користувачами здійснює Азоврибоохорона за їх письмовими заявами (строк подання заяв - не пізніше ніж за 15 діб до початку промислу);

довжина сіток не повинна перевищувати 75 метрів. Кількість сіток в одній ставці не повинна перевищувати 10 одиниць. Мінімальна кількість сіток на один плавзасіб, ланку, бригаду - 10 одиниць;

5) тюльки:

ставними неводами (150 од.) у Таганрозькій затоці з 01 березня до 15 червня;

тралами розміром по верхній підборі до 38 метрів з кроком вічка в кутці $a = 6,5$ мм у строки і в районах, передбачених Правилами рибальства для промислу цього об'єкта кошільними неводами. Загальна кількість тралів - 6 одиниць. Розподіл вказаної кількості тралів між користувачами здійснює Азоврибоохорона за їх письмовими заявами (строк подання заяв - не пізніше ніж за 15 діб до початку промислу);

б) азово-чорноморських кефалей:

волоками, ставними неводами та підйомними заводами у Керченській протоці - з 01 червня до 31 грудня;

волоками й одностінними сітками в Сиваші та протоці Тонкій до вхідного створу - з 01 вересня до 31 грудня;

лов волоками здійснюється з берега або із плавзасобів, на яких відсутні промислові лебідки;

7) гамарид ручними сачками вздовж українського узбережжя Азовського моря і Таганрозької затоки, а також у затоці Сиваш та в Утлюцькому лимані - з 15 травня до 30 вересня;

8) калкана азовського:

навесні капроновими одностінними сітками (нитка 15,6 текс х 6 і мононитка діаметром 0,3-0,4 мм) у десятикілометровій прибережній зоні на ділянці від краю Білосарайської коси до с. Валок і в п'ятикілометровій прибережній зоні від с. Валок до с. Каменське - з 15 березня до 10 травня, у двокілометровій прибережній зоні від с. Каменське до мису Хроні - з 10 квітня до 10 травня, бавовняними одностінними сітками (нитка № 10) у двокілометровій прибережній зоні від с. Каменське до мису Хроні - з 15 березня до 10 травня; восени - бавовняними одностінними сітками (нитка № 10) у тих самих районах - з 01 вересня до 31 грудня;

висота сіток для промислу калкана азовського повинна бути не більше 15 вічок та не більше 1,2 метра по сторожку;

9) креветок:

волоками довжиною до 6 метрів з розміром вічка не менше $a = 6,5$ мм і сачками вздовж українського узбережжя Азовського моря і Таганрозької затоки та в Утлюцькому лимані - з 01 липня до 31 грудня;

волоками довжиною до 6 м з розміром вічка не менше $a = 6,5$ мм, ятерами з кроком вічка $a = 6,5-10$ мм, сачками, а також із застосуванням кураю (або в'язанок сухих рослин) у затоці Сиваш - з 01 липня до 31 грудня;

10) хірономід у водоймах Азовського басейну, включаючи затоку Сиваш та Утлюцький лиман, мотильницями діаметром до 1 м, сачками діаметром до 0,6 м з капронового газу, рамками-сітками розміром до 1 м² із застосуванням знарядь для змутнення мулу (насоси або помпи) - з 01 січня до 31 травня та з 01 вересня до 31 грудня;

11) артемії у солоних озерах та лиманах Азовського басейну (включно з Сивашем):

рачків артемії - волоками (довжиною до 15 м), сачками (діаметром вхідного отвору не більше 1 м²), пастками - з 01 червня до 30 вересня. Для лову артемії застосовуються волоки, сачки та пастки, виготовлені з газового полотна або капронового сита;

цист (діапазирувальних яєць) артемії - скребками, совковими лопатами та ручними засобами на березі (штормові викиди), а також із поверхні води із застосуванням насоса або водяної помпи - з 01 жовтня до 31 грудня;

12) дрібних масових морських риб (тюлька, атерина, перкарина, бички) ставними неводами в Керченській протоці і в прибережній зоні Азовського моря від мису Хроні до с. Нововідрадне - з 01 березня до 15 квітня. У випадку початку весняного ходу хамси до 15 квітня уповноважені на те органи можуть припинити цей промисел достроково.

Примітка. Початок весняного ходу хамси визначається уповноваженими на те органами у разі прилову хамси 20 % по масі і вище від загального улову дрібних морських риб;

13) ручний збір штормових викидів зостери на узбережжі та в прибережній частині акваторії моря та лиманів без зарахування до ліміту;

14) вилучення водних біоресурсів як прилову при веденні промислового рибальства тільки за умови наявності у користувача квот на вилов цих водних біоресурсів або права на їх вилов (добування) у межах загального ліміту.

13. Мінімальний розмір рапани, допустимий до вилучення (промисловий розмір), - 7 см. Вимірювання здійснюється шляхом виміру найбільшої довжини черепашки. Особини рапани, що не досягли промислового розміру, повинні випускатися у рибогосподарський водний об'єкт.

14. Забороняється:

1) промисел судака і піленгаса сітками в Азовському морі (включаючи Таганрозьку затоку);

2) промисел глоси у Сиваші;

3) промисел азовочорноморських кефалей волоками в Азовському морі вздовж українського узбережжя від Керченської протоки до краю Білосарайської коси;

4) промисел мідій;

5) вилучення ікр'яних самиць раків;

6) будь-який промисел протягом усього року:

у районі Піщаних островів, обмеженому прямими лініями, що з'єднують точки з такими координатами:

46°54'30" пн. ш., 38°21'00" сх. д.;

46°50'30" пн. ш., 38°21'00" сх. д.;

46°50'30" пн. ш., 38°15'00" сх. д.;

46°52'00" пн. ш., 38°12'30" сх. д.;

46°54'30" пн. ш., 38°12'30" сх. д. і далі до початкової точки;

у районі Железинської банки, обмеженому прямими лініями, що сполучають точки з такими координатами:

46°17'00" пн. ш., 37°25'30" сх. д.;

46°11'15" пн. ш., 37°38'00" сх. д.;

46°06'00" пн. ш., 37°38'00" сх. д.;

46°06'00" пн. ш., 37°28'45" сх. д.;

46°14'15" пн. ш., 35°25'45" сх. д. і далі до початкової точки;

7) вибирати з водних об'єктів знаряддя лову або садки (кукани), що не належать даному користувачеві. У разі їх вимушеного вибирання при потраплянні в активні знаряддя лову, зачепленні плавзасобами тощо обов'язково внести відповідний запис у судновий журнал та сповістити про це органи рибоохорони;

8) вилучення об'єктів Червоної книги України.

15. Бирками маркуються тільки пасивні знаряддя лову. Бирки кріпляться на:

ставні неводи та підйомні заводи на розтяжці при заході у двір у безпосередній близькості до крила;

ятери до верхньої частини каркаса, що утворює вхід у ятір;

підйомні пастки та раколовки до верхньої частини каркаса;

сітки до верхньої підбори на відстані до 1 метра від одного з країв сітки.

16. Користувачі повинні терміново інформувати органи рибоохорони, територіальні органи Державної екологічної інспекції України та відповідне управління ветеринарної медицини про виявлення захворювань водних біологічних ресурсів, погіршення стану середовища їх перебування, випадки загибелі або виникнення загрози їх загибелі.

17. У період виникнення в Азовському морі несприятливих екологічних умов, що можуть призвести або призводять до загибелі водних біоресурсів внаслідок задухових ситуацій, здійснюється меліоративний відлов (відповідно до статті 47 [Закону України «Про тваринний світ»](#)).

18. Користувачі, що здійснюють меліоративний відлов, зобов'язані:

вести журнал обліку вилучених і прийнятих водних біоресурсів;

щодня надавати до Азоврибоохорони дані про кількість використаних знарядь лову, кількість та типи задіяних плавзасобів, кількість вилучених водних біоресурсів, гідрометеообставини.

Після припинення меліоративного відлову користувачі протягом доби надають до Азоврибоохорони звіти про вилучення водних біоресурсів під час його проведення та журнали обліку вилучених і прийнятих водних біоресурсів.

19. Азоврибоохорона здійснює централізований збір і узагальнення даних про вилучення водних біоресурсів у період проведення меліоративних відловів у басейні Азовського моря. Узагальнена інформація після закінчення відловів передається до Держрибагентства України та Державної Азовської морської екологічної інспекції.

20. Для обліку бичків, вилучених у випадку проведення меліоративних відловів у місцях виникнення задухових (передзадухових) ситуацій,

Держрибагентством України утворюється резерв з ліміту їх вилову в лиманах та прибережній п'ятикілометровій зоні заток українського узбережжя в обсязі 1000 тонн, у разі використання цього резерву вилучення бичків здійснюється в рахунок загальнобасейнового обсягу добування (ліміту) морського промислу.

21. У разі погіршення екологічного стану водойм, загрози виникнення заморних явищ тощо за рішенням відповідних органів рибоохорони можуть здійснюватися заходи з регулювання кількості знарядь лову, що застосовуються на промислі, та інші передбачені законодавством заходи, спрямовані на зменшення промислового навантаження на водні біоресурси.

Директор департаменту тваринництва	А.А. Гетя